

اخبار

درگذشتهها

* درگذشت علی اکبر کسمایی

علی اکبر کسمایی، روزنامه نگار، مترجم و نویسنده بنام ایران در شانزدهم بهمن ماه سال گذشته در تهران درگذشت.

کسمایی در ۱۷ دی ۱۲۹۹ خورشیدی در تهران متولد شد و پس از تحصیلات ابتدایی و متوسطه در رشته معقول و منقول (الهیات) لیسانس گرفت و برای ادامه تحصیل در رشته روزنامه نگاری به مصر رفت. این سفر فرصتی بود تا هم با استادان نامدار مصری مثل طه حسین، توفیق الحکیم و عباس عقاد آشنا شود و هم در زبان و ادب عرب تبحر و مهارت یابد.

کسمایی پس از بازگشت به ایران در زمینه های روزنامه نگاری و روابط عمومی به کار پرداخت. اولین مقالات او، که جنبه انتقادی داشت، در مجله امید انتشار یافت و موجب شهرت نویسنده شد. او مدتی سردبیر مجلات صبا و وحید بود و سرانجام به همکاری با اطلاعات پرداخت که تا پایان عمرش ادامه یافت.

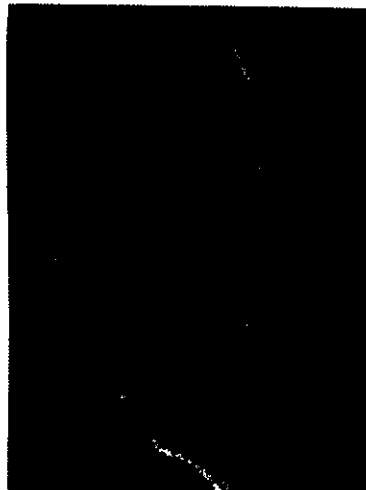
کسمایی به زبانهای فرانسوی، انگلیسی و عربی تسلط داشت و علاوه بر کتابهایی که تألیف کرده است، چند کتاب از این زبانها به فارسی درآورده است. مجموع آثار بازمانده از آن روانشاد به ۶۵ عنوان می رسد.

*

* درگذشت مرحوم آیت الله سید امیر محمد کاظمی قزوینی

دانشمند بزرگ و مجاهد سترگ مرحوم

آیت الله آقای حاج سید امیر محمد کاظمی قزوینی یکی از علمای مشهور و مدافعان حریم تشیع در عراق و کویت به شمار می رفت، به سال ۱۳۳۵ ق در کویت در بیت علم و تقوا دیده به جهان گشود. پدر وی مرحوم آیت الله آقا سید محمد مهدی نیز از علمای کویت و اولین استاد وی به شمار می رفته است. فقیه سعید دوران کودکی را با فراگیری قرآن مجید در کویت پشت سر نهاد. هشت ساله بود (۱۳۴۳ ق) که همراه پدر به بصره کوچید و به تحصیل علوم ادبی و متون فقهی دست یازید. هیجده ساله بود (۱۳۵۳ ق) که به شوق فراگیری دانش اهل بیت به شهر نجف روی آورد و پس از تکمیل سطح به فراگیری خارج فقه و اصول پرداخت و در محضر بزرگان و اساطین حوزه نجف همچون آیت الله العظمی سید ابوالحسن اصفهانی و حضرات آیات: سید حسین حمّامی و شیخ محمدرضا آل یاسین زانوی ادب به زمین زد و بهره ها برگرفت. پس از گذشت زمانی چند - آنگاه که سی ساله شده بود - به دریافت اجازات متعدد اجتهاد از بزرگان حوزه نجف مانند: اساتید گرانقدرش و حضرات آیات عظام: شیخ محمد حسین اصفهانی، سید محسن حکیم، سید ابوالقاسم خویی، سید عبدالهادی شیرازی، شیخ محمد حسن مظفر، شیخ محمد حسین کاشف الغطاء، شیخ مرتضی آل یاسین سید محمد جواد طباطبایی تبریزی، و سید محمود شاهرودی نائل آمد. پس از وفات پدرش به بصره آمد و به

تبلیغ مذهب اهل بیت از طریق تدریس، منبر، تألیف، امامت جماعت، مناظره با منحرفان پرداخت و در این راه سر از پای نشناخت و از هیچ کس نهراسید، و این همه انگیزه بدخواهی مخالفان و دشمنان و فشارهای بسیار رژیم بعث گردید تا بدانجا که قصد کشتن او و آتش زدن خانه اش را در سر پروراندند، و او به ناچار در ذی‌عده ۱۳۹۱ ق بصره را به سوی کویت ترک نمود و در آنجا به راهنمایی مردم و بزرگداشت کلمه حق و از میان بردن باطل کوشید.

تالیفات ارزنده وی بیشتر در زمینه های دانش فقه، اصول، کلام، تاریخ بوده و همه نشانگر دانش سرشار وی و کوشش ارزنده اش در حمایت از دین و دفاع از مذهب و پاسخگویی به مخالفان و حل مشکلات فکری مردم است. برخی از آنها عبارتند از: ۱- الحجج الباهرة فی الامامة ۲- ذخائر القيامة فی النبوة والامامة ۳- اصول الشيعة و فروعها ۴- الايمان الصحيح ۵- اصول المعارف ۶- الامام المنتظر ۷- التقليد الصحيح ۸- البهائية فی الميزان ۹- تناقض العهدین (تورات و انجیل) ۱۰- المبدأ و المعاد ۱۱- موجز الاحکام ۱۲- البرهان القوی ۱۳- الغفران مع التوبة ۱۴- الاقتصاد الاسلامی ۱۵- الاسلام و واقع المسلم المعاصر ۱۶- الاسلام و شبهات الاستعمار ۱۷- الشيعة فی عقائدهم و احکامهم ۱۸- الاسلام و الألوسی ۱۹- مع الدكتور علی احمد السالوس فی کتابه فقه الشيعة الامامية ۲۰- مناظرات عقائدية بين الشيعة و اهل السنة ۲۱- اهل البيت فی الكتاب و السنة ۲۲- الی ' ابراهيم الجبهان و ردّ عاديته الی ' لضابها ۲۳- المنعة بين الاباحة و الحرمة ۲۴- حقوق العامل و الفلاح فی الاسلام ۲۵- ردّ علی ' کتاب 'الصراع بين الاسلام و الوثنية' ۲۶- ردّ علی ' کتاب 'ردّ السقيفة' ۲۷- ردّ علی ' کتاب 'ازالة الریبة عن حکم صلاة الجمعة' ۲۸- نقض کتاب 'الصواعق المحرقة' ۲۹- الشيعة و فتاوی الخالصى ۳۰- مشروعية الشهادة الثالثة (همه اینها به چاپ رسیده اند).

و اما آنها که به چاپ نرسیده اند: ۱- الدرة النضرة فی شرح التبصرة (کتاب الطهارة) ۲- الذکری ' لمدارک عروة الوثقی ' ۳- شرح شرایع الاسلام ۴- نتیجة الاصول ۵- خلاصة الاصول ۶- حل المسائل بالدلائل ۷- مع ابراهيم الجبهان ۸- علی خلیفة رسول الله بلا فصل ۹- الناقد الخبير - ردّ بر مادین - ۱۰- الهدایة لطالب الهدایة سرانجام آن مرد بزرگ پس از عمری سرشار از توفیقات و خدمات در سن ۷۹ سالگی به تاریخ ۲۳ ذی القعدة ۱۴۱۴ ق (۱۵ اردیبهشت ۱۳۷۳ ش) رخت از جهان بریست و به موالیان طاهرینش پیوست و در حرم مطهر حضرت معصومه سلام الله علیها به خاک سپرده شد.

* یادواره صدمین سالگرد رحلت حکیم میرزا ابوالحسن جلوه

سید الحکما، میرزا ابوالحسن جلوه زواره ای یکی از مفاخر جهان تشیع است که در عصر قاجاریه در جهت نشر اندیشه های اسلامی از خود اهتمامی قابل ارج نشان داد و با قریب نیم قرن تدریس فلسفه، حکمت، عرفان و ریاضیات و تربیت دهها شاگرد، که هر کدام از دانشوران عصر خویش بودند، و نیز با تألیف چندین رساله و حاشیه نویسی بر آثار معروف فلسفی و عرفانی و تنقیح برخی کتب مأخذ در ردیف اندیشمندان شیعه قرار گرفت.

آنچه در خصوص زندگی این حکیم گفتنی است تواضع، مناعت طبع و قناعت ایشان می باشد و شاید همین صفت، وی را در هاله ای از گمنامی فرو برده بود به نحوی که وقتی نگارنده از سال ۱۳۷۱ به برخی مراکز فرهنگی و پژوهشی و مؤسسات ذی ربط، نزدیک شدن صدمین سالگرد رحلت آن حکیم را گوشزد نمودم بعضاً حتی از نام ایشان اظهار بی اطلاعی نمودند و آنها که نامش را شنیده بودند به ذکر مطایبه ای معروف از جلوه در برخورد با ناصرالدین شاه اکتفا کرده و نکته دیگری از ابعاد زندگی این حکیم در نظر نداشتند.

هنگامی که مشاهده شد از سوی مراکز فرهنگی ذریبخت جهت برپایی یادواره این حکیم اقبالی نشان داده نمی شود و اغلب از پای در میان نهادن اکراه دارند شخصاً دست به کار شده و در جهت تدارک این مراسم مشغول به کار شدم و با همکاری فرمانداری شهرستان اردستان مقدمات این مراسم را فراهم نمودم.

با این همکاری، ستاد بزرگداشت مراسم حکیم جلوه تشکیل شد و این ستاد در جهت هرچه باشکوهتر برگزار شدن یادواره آن چشمه معرفت تلاشی ارزنده و در خور تحسین از خود نشان داد.

سرانجام در روز جمعه ۷۳/۲/۳۰ مراسم یادواره در حسینیه زواره با حضور جمعی از اساتید حوزه و دانشگاه و عده ای از مقامات فرهنگی استان اصفهان برگزار شد. بنا به اعتراف حاضرین در جلسه این مراسم گرچه با امکاناتی بسیار ناچیز تدارک دیده شده بود ولی از صفا و صمیمیت و معنویتی خاص برخوردار بود ولی توانست از لحاظ محتوا با برخی مراسم پرطمطراق و پرهزینه برابری کند.

مراسم با تلاوت آیاتی از کلام الله مجید شروع شد. و پس از خیرمقدم امام جماعت زواره، حضرت آیت الله حسن زاده آملی به ایراد سخن پرداخت و ابعاد عرفانی و اخلاقی حکیم جلوه را به صورت اجمالی مورد بررسی قرار داد.

از موارد شگفت آنکه علامه حسن زاده آملی بنا به فرمایش خودشان اهل مسافرت و خط سیر آفاقی نبودند ولی روحانیت حکیم جلوه ایشان را به وطن جلوه یعنی زواره تشریف داده بود.

استاد آملی در این مراسم مزده تشکیل کنگره بزرگداشت ملاصدرا را از سوی مقام معظم رهبری در آینده ای نه چندان دور به حاضرین در جلسه داد.

وی با ذکر جملاتی از «مقامات العارفین» شیخ الرئیس ابوعلی سینا در تعریف زاهد، عابد و عارف خاطر نشان ساخت که این سه خصوصیت به نحو اتم در جناب جلوه متصور بود. آیت الله

حسن زاده آملی به نقل از اساتید خود که با یک واسطه شاگرد جلوه بوده اند از حریت، آزادی، بزرگ اندیشی و بی اعتنائی حکیم جلوه به زخارف دنیوی سخن گفت. و جلوه را به عنوان انسانی وارسته و قرآنی معرفی کرد.

پس از بیانات حضرت آیت الله حسن زاده آملی، یکی از شعرای خطه کویر، که «شهاب» تخلص می نمود، در توصیف ابعاد زندگی جلوه شعری را که خود سروده بود خواند.

پس از آن حجت الاسلام والمسلمین علی دوانی طی سخنانی بیوگرافی جلوه را از تولد تا رحلت تشریح نمود و با ذکر نقل قولهایی از شاگردان آن حکیم و برخی حاضرینش مقامات علمی و اخلاقی جلوه را برشمرد.

آیت الله جعفر سبحانی استناد حوزه علمیه قم سومین سخنران مراسم یادواره حکیم جلوه بود که در ابتدا با ذکر حدیثی از رسول گرامی اسلام (ص) به قدر و منزلت علمای ربّانی در اسلام پرداخته و جلوه را به عنوان دانشمندی بزرگ در جهان تشیع معرفی نمود.

آنگاه با تشریح دو جریان فکری بعد از رسول خدا (ص) بیانات خود را ادامه داد. از نظر ایشان یکی از این جریانهای فکری، که پرچمدار آن خلفای ثلاث بودند، طرفداران جمود و تعبد به ظواهر می باشند؛ این جریان به اعتقاد صرف و تعبد خالی از فکر و اندیشه توجه دارد و مخالف برهان و منطق و بنیانهای خردمندانه است. و اندیشیدن را در معارف اسلامی ممنوع می داند. ایشان در کنار این جریان فکری به جریان فکری ناب تشیع که از زمان حضرت علی (ع) آغاز می شود، اشاره نمود و افزود چنین مکتب و مشربتی درهای معارف را باز کرده و اندیشه ها را گشود و عقلها را به پرواز درآورد که ائمه و صحابه آنان و نیز دانشمندان شیعه ادامه دهنده و ناشر این ایده بودند.

استاد سبحانی تاریخچه این دو جریان

فکری را تا عصر صفویه به صورت اجمالی بیان کرده و اضافه کردند که تشریح مسائل را به صورت مقاله ای برای درج در یادنامه حکیم جلوه ارائه خواهند داد.

پس از تشکر یکی از اساتید حوزه علمیه قم که خود از بستگان جلوه است از دست اندرکاران مراسم و حاضرین در مجلس؛ مراسم حدود ظهر جمعه (همان روز) پایان یافت و مدعویین در مسجد جامع زواره نماز ظهر و عصر را به امامت آیت الله سبحانی اقامه نمودند.

غلامرضا گلی زواره

* برگزاری نخستین جشنواره مطبوعات

نخستین جشنواره مطبوعات همزمان با نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، در محل دائمی نمایشگاههای بین المللی و تالار وحدت برگزار شد. در این جشنواره «آینه پژوهش» در بخش معارف اسلامی (شاخه پژوهشی)، به رتبه دوم دست یافت. هیئت داوران بررسی مطبوعات و انتخاب مطبوعات برتر نتایج نخستین جشنواره مطبوعات را بدینصورت اعلام کرد: هیچ یک از روزنامه ها واجد خصوصیت بهترین نیستند و نمی توانند مقام اول را کسب کنند.

هیأت داوران مقام دوم را به طور مشترک به روزنامه «همشهری» و کیهان داد.

یادمان جشنواره و لوح افتخار در زمینه گزارش و مصاحبه سیاسی، ارتباط با مخاطبان، دفاع مقدس و توجه خاص به مسئله تهاجم فرهنگی به روزنامه کیهان داده شد.

یادمان جشنواره و لوح افتخار در زمینه آیین نگارش، مقالات ورزشی، چاپ و امور فنی، صفحه آرایی، امور هنری و امور اجتماعی به روزنامه همشهری داده شد.

یادمان جشنواره و لوح افتخار در زمینه مقالات اقتصادی، سیاست خارجی، گزارش و مصاحبه و توجه بیشتر به متانت و حفظ حرمت اشخاص در برخوردهای اجتماعی و فرهنگی به روزنامه اطلاعات با رتبه سوم اختصاص یافت.

جایزه ویژه به خاطر توجه خاص به

مسئله تهاجم فرهنگی بیگانگان» به طور مشترک به روزنامه های جمهوری اسلامی و کیهان داده شد.

دیگر نتایج نهایی گزینش برترینهای مطبوعات کشور به شرح زیر اعلام شد:

- تقدیر از روزنامه های خراسان و خیر جنوب به خاطر تحرک و پویایی در عرضه تلاشهای مطبوعاتی.

- اهداء یادمان و لوح افتخار در زمینه طنز به نشریه گل آقا.

- یادمان جشنواره و لوح افتخار در موضوعهای عمومی به دو هفته نامه «کیهان فرهنگی» و «فرهنگ آفرینش».

- یادمان جشنواره و لوح افتخار در زمینه چاپ و امور فنی به مجله عکس و مجله دانش آموز و مجله تصویر.

- یادمان جشنواره و لوح افتخار در زمینه کاریکاتور به «کیهان کاریکاتور».

- یادمان جشنواره و لوح افتخار در زمینه صفحه بندی به مجله «کیهان فرهنگی».

- یادمان جشنواره و لوح افتخار در زمینه ارتباط با مخاطب به مجله «خانواده».

- تقدیر از «مجموعه نشریات دفتر تبلیغات اسلامی قم» و «مجموعه نشریات حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی» و «مجموعه مجلات رشد».

هیأت داوران اعلام کرد عنوان بهترین سرمقاله نویس و الگوی شایسته در عرصه مطبوعات را حق مسلم شهید مرتضی آوینی و برآزنده شخصیت والای او می داند و به این وسیله یاد سید اهل قلم را گرامی می دارد.

یادمان جشنواره و لوح افتخار جشنواره به خانواده محترم شهید آوینی تقدیم می شود.

نظر هیأت داوران در مورد مجله های علمی - تخصصی نیز به این شرح اعلام شد:

عنوان رتبه دوم در بخش پژوهشی علوم انسانی به مجله تحقیقات حقوقی (دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی)، مجله تحقیقات اقتصادی (دانشگاه

تهران)، فصلنامه تعلیم و تربیت (مرکز تحقیقات آموزشی وزارت آموزش و پرورش)، نشر دانش مرکز نشر

دانشگاهی) ماهنامه اطلاعات سیاسی - اقتصادی، مجله حقوقی (دفتر خدمات حقوقی بین‌المللی جمهوری اسلامی).

عنوان رتبه سوم در بخش ترویجی - آموزشی علوم انسانی به مجله رشد ادب فارسی داده شد.

در بخش علوم پایه (شاخه پژوهشی) رتبه دوم به نشریه شیمی و مهندسی شیمی ایران (دفتر مرکزی جهاد دانشگاهی) داده شد.

در بخش ترویجی - آموزشی علوم پایه نیز مجله نشر ریاضی (مرکز نشر دانشگاهی)، مجله شیمی (مرکز نشر دانشگاهی) و مجله فیزیک (مرکز نشر دانشگاهی) مجله دانشمند (بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی ایران) و رتبه دوم را به خود اختصاص دادند.

در بخش پژوهشی علوم پایه مجله دانشکده پزشکی (دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی) و در بخش ترویجی - آموزشی علوم پایه مجله دارو و درمان (شرکت سهامی داروپخش) رتبه دوم را به دست آوردند.

نتایج گزینش هیأت داوران در بخش علوم فنی و مهندسی نیز به این شرح اعلام شد:

مجله امیرکبیر (دانشگاه صنعتی امیرکبیر) در شاخه پژوهشی و مجله ریخته‌گری (انجمن ریخته‌گری ایران) رتبه سوم در بخش علوم کشاورزی (شاخه پژوهشی) مجله بیماریهای گیاهی (مؤسسه تحقیقات آفات و بیماریهای گیاهی) رتبه دوم و مجله علوم کشاورزی ایران (دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران) رتبه سوم را به دست آوردند.

در شاخه ترویجی - آموزشی علوم کشاورزی رتبه دوم به مجله زیتون (وزارت کشاورزی)، رتبه سوم به مجله‌های سنبله (مهندس محمد علی امین طاهری و ماهنامه آبزیان) تعلق گرفت.

در بخش معارف اسلامی (شاخه پژوهشی) رتبه دوم به آینه پژوهش و رتبه سوم به کیهان اندیشه (مؤسسه کیهان)

اختصاص یافت.

*انتخاب انتشارات انصاریان - قم، به عنوان ناشر برگزیده سال

انتشارات انصاریان، قم که بیشتر در زمینه معارف اسلامی به نشر آثار اسلامی همت می‌ورزید، تاکنون در ترجمه و نشر قرآن مجید، نهج البلاغه، صحیفه سجاده، بزبانهای انگلیسی، فرانسه، آلمانی، استانبولی، ترکی، فیلیپینی و... کوشیده است تلاش وی بیشتر مصروف گسترش معارف اسلامی در خارج از کشور است. با توجه به نکات قابل توجهی که در گفتگوی وی وجود دارد بخشی از آن را اینجا می‌آوریم:

تاکنون بیش از ۱۵۰ موضوع کتاب در زمینه‌های سیره پیامبران و ائمه اطهار (ع)، تاریخ اسلام، معارف اسلامی، اخلاقیات و اصول عقاید، به زبانهای مختلف ترجمه و منتشر کرده‌ایم و هر ساله به طور متوسط بیست کتاب تولید و نشر می‌نماییم که اگر بودجه و کاغذ بیشتری در اختیارمان باشد آمادگی آن را داریم که این تعداد را به چهل مجلد برسانیم.

وی در جهت نشر این کتابها افزود: با ناشرین و کتابفروشیهای بیشتر از ده کشور بطور مستقیم در ارتباط بوده و با پنجاه کشور از طریق نمایندگیهای جمهوری اسلامی و خانه‌های فرهنگ در ارتباطیم.

علاوه بر این با بیش از پنجاه کشور از طریق مردم و مکاتبات مستقیمی که دارند در ارتباط هستیم و به درخواستهای آنان در زمینه ارسال کتب پاسخ می‌دهیم، هم اکنون روزانه بیش از چهل الی پنجاه نامه از کشورهای مختلف دریافت می‌کنیم و طبق درخواستشان برایشان کتاب می‌فرستیم.

آقای انصاریان تأکید نمود با توجه به مشکلات ارسال قادر نیستیم ارتباطمان را با ناشرین کشورهای دیگر گسترش دهیم. وی با بیان اینکه ارسال این کتابها از طریق شرکت پست صورت می‌گیرد

گفت: افزایش نرخ پست فعالیت ما را ۸۰٪ کاهش داده است البته از طریق وزارت ارشاد و وزارت پست و تلگراف و تلفن قول داده‌اند مشکل ما را برطرف کنند.

ناشر برگزیده سال با اشاره به اینکه بیش از ۵۰٪ فعالیت مان جنبه تبلیغاتی دارد و کتب درخواستی معمولاً بصورت رایگان برای علاقه‌مندان معارف اسلامی در سراسر گیتی ارسال می‌گردد. تصریح کرد، عمده بودجه هزینه ارسال این کتب از طریق کمکهای مردمی تأمین می‌گردد.

هم اکنون سه دوره زندگانی چهارده معصوم برای جوانان و نوجوانان بزبانهای ترکی، انگلیسی و اردو را در دست چاپ و انتشار دارد.

* هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب

هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، که در روز دوازدهم اردیبهشت با شرکت ریاست جمهوری اسلامی ایران در محل دائمی نمایشگاهها افتتاح شد، تا روز بیست و دوم ادامه داشت و در این مدت بیش از یک میلیون نفر از مردم تهران و شهرستانها از آن دیدن کردند.

در نمایشگاه امسال که بزرگترین نمایشگاه کتاب در خاورمیانه توصیف شد، ۷۳۰ ناشر داخلی در ۹ سالن و ۵۷۰ غرفه، ۲۸۲۰۰ عنوان کتاب خود را در فضایی بالغ بر ۲۰ هزار مترمربع به نمایش گذاشتند. در این نمایشگاه همچنین ۵۲۴ ناشر خارجی ۳۵ هزار عنوان کتاب عرضه کرده بودند که ۱۲ هزار جلد به زبان عربی و ۲۳ هزار جلد به زبانهای انگلیسی و فرانسوی بود.

نمایشگاه کتاب امسال به علت تنوع فعالیت‌هایی که در آن عرضه شد از همان آغاز به صورت یک کانون فرهنگی پرتحرک درآمد که به برخی از آنها اشاره می‌شود مثل: غرفه ویژه کتابهای نماز، نمایشگاه عکس و نقاشی به نام «با چشمان گوراژده»، یادمان شهید آوینی، سالن کتابهای خانواده، سالنهای «زبان فارسی»، میراث مشترک ما، سالن مطبوعات با

شرکت فعال ۴۰ مؤسسه و ۳۳۱ نشریه، جلسات سخنرانی و میزگرد، ... گفته می‌شود که در طول مدت برگزاری نمایشگاه در هر دقیقه ۶۰ جلد کتاب به فروش رفته است. در پایان نمایشگاه چهار ناشر تهرانی (حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، انتشارات بنفشه) و یک ناشر شهرستانی (انصاریان از قم) به عنوان ناشران نمونه سال معرفی شدند و جایزه گرفتند.

آنچه در این نمایشگاه جلب نظر می‌کرد فعالیت خبری و اطلاع‌رسانی برخی از مؤسسات و نشریات بود. مثلاً علاوه بر رادیو و تلویزیون که برنامه‌های متنوع به معرفی نمایشگاه اختصاص دادند، «ستاد برگزاری نخستین جشنواره مطبوعات» هر روز یک روزنامه رنگی در هشت صفحه منتشر می‌کرد که به یاد اولین روزنامه ایرانی فارسی کاغذ اخبار نامگذاری شده بود و حاوی آخرین اخبار نمایشگاه و گزارشهای مختلف مربوط به کتاب و روزنامه بود.

فروش کتاب در نمایشگاه امسال مستقیم بود. و از این روی کتابهای جدی‌تر و جدیدتری عرضه شده بود.

احمد مسجد جامعی معاون امور فرهنگی وزارت ارشاد و رئیس هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران صبح دیروز (دوشنبه) در گفتگو با خبرنگاران ضمن اعلام مطلب فوق گفت: در بخش ناشران خارجی، بیش از ۳۵ هزار عنوان کتاب شامل ۱۲ هزار عنوان کتاب به زبان عربی و ۲۳ هزار عنوان کتاب به زبان انگلیسی و فرانسوی از سوی ۵۲۴ ناشر خارجی ارائه شد.

وی با اشاره به این مطلب که در این بخش در هر دقیقه حدود ۶۰ کتاب فروخته شد، اظهار داشت: بیش از ۴۴ درصد خرید کتابهای خارجی توسط افراد فوق لیسانس به بالا انجام گرفته است.

وی گفت: کلیات طرح تهیه محلی برای نمایشگاه دائمی کتاب به هیأت وزیران ارائه شده و به تصویب رسیده

است و طی برنامه پنج ساله دوم نمایشگاه دائمی کتاب طراحی می شود.

*** کنفرانس بین المللی ناشران دانشگاهی**

پنجمین کنفرانس بین المللی ناشران دانشگاهی از تاریخ ۱۶ تا ۲۰ اردیبهشت ماه سال جاری از طرف انجمن بین المللی ناشران دانشگاهی (International Association of Scholarly Publishers) با شرکت بیش از ۵۰ ناشر دانشگاهی از ۲۴ کشور در تسالونیک یونان برگزار شد. انجمن بین المللی ناشران دانشگاهی، وابسته به انجمن بین المللی ناشران، در سال ۱۹۷۰ تأسیس شده است و در حال حاضر دهها ناشر دانشگاهی از سراسر جهان، از جمله مرکز نشر دانشگاهی، عضو آن هستند. این انجمن که ریاست آن را ناشری دانمارکی عهده دار است هر از چندی، جهت تبادل نظر میان ناشران در زمینه های علمی - اقتصادی و آشنایی ناشران با یکدیگر، کنفرانسی برپا می کنند. پنجمین کنفرانس با عنوان «ناشران دانشگاهی در قرن بیست و یکم» در دانشگاه اریستوتلیان تسالونیک تشکیل شد. در این کنفرانس ۲۶ مقاله توسط ناشرانی از کشورهای دانمارک، ژاپن، کانادا، انگلیس، آمریکا، هند، مالزی، فیلیپین، بنگلادش، عربستان سعودی و ایران در چهار گروه ارائه شد. موضوع مقاله های سخنرانان در حول و حوش وضعیت انتشارات دانشگاهی در کشورهای عضو، انتشارات در سالهای آتی، نقش تکنولوژی و وسایل جدید چاپ و نشر در پایین آوردن بهای کتاب و بالأخره نحوه توزیع و بازاریابی کتابهای دانشگاهی بود.

*

*** گردهمایی باستان شناسی ایران**

نخستین گردهمایی باستان شناسی ایران در بعد از انقلاب اسلامی، در روزهای ۲۵ تا ۲۸ فروردین در پایگاه تحقیقات باستان شناسی (قلعه) شوش برگزار شد.

در این گردهمایی، که به کوشش سازمان میراث فرهنگی کشور تشکیل گردید، چهل و دو تن از شرکت کنندگان (از جمله آقای دکتر حبیبی و مهندس میسرسلیم) در زمینه های مختلف باستان شناسی، بویژه نتایج کاوشها و بررسیها و همچنین پژوهشهای نظری، صحبت کردند. از مجموع این سخنرانها چنین برمی آید که باستان شناسان ایرانی پس از یک دهه کسار و کاوش، و تجربه اندوزی در فعالیتهای صحرائی توان آن را پیدا کرده اند که کمابیش خلأ ناشی از غیاب هیأتهای خارجی را جبران کنند.

در پایان این اجتماع عظیم علمی بیانیه ای در ۱۸ ماده به تصویب رسید که در آن بر لزوم توسعه و گسترش پژوهشهای علمی و نظری باستان شناسی ایران و تدوین مبانی نظری آن و نیز لزوم فعال تر شدن پایگاه تحقیقات باستان شناسی شوش تأکید شده است.

علاوه بر این مهندس کازرونی، رئیس سازمان میراث فرهنگی کشور، همه پژوهشگران و باستان شناسان کشور را به همکاری با سازمان فراخواند.

*

*** ارغنون**

فصلنامه، فلسفی، ادبی، فرهنگی

اولین شماره «ارغنون» که فصلنامه ای است در فلسفه و کلام، ادبیات و نقد ادبی، فرهنگ و علوم انسانی، پیش روی داریم. بانیان این نشریه در چگونگی محتوای آن از جمله آورده اند «این فصلنامه، با عنایت خاص به صیغه نظری مباحث به سه زمینه به طور کلی، می پردازد: فلسفه و کلام، ادبیات و نقد ادبی، فرهنگ و علوم انسانی، گرچه در هر شماره لزوماً در هر سه زمینه مطلب نخواهد داشت. در هر شماره از نشریه یک موضوع اصلی مطرح است که تمام یا بخش عمده آن شماره را دربر می گیرد. این شماره ویژه فرهنگ و تکنولوژی است.

ارغنون

فصلنامه ای درباره

فلسفه و کلام، ادبیات و نقد ادبی، فرهنگ و علوم انسانی
سال اول، شماره ۱، بهار ۱۳۷۳

فرهنگ و تکنولوژی

مرکز مطالعات و تحقیقات فرهنگی
معاونت امور فرهنگی

مرآة التحفيق

وحول دائرة المعارف الشيعية التي تعد جهداً محموداً وقيماً في مجال نشر معارف الشيعة - كتبت في الآونة الأخيرة مقالة، تأتي مقالتنا هذه، نقداً وتوضيحاً على المقالة الأولى وتتضمن دراسة عن البيبلوغرافيا ومحتوى الكتب وماهية بحار الأنوار وطريقة تدوينه.

نقد تصحيح «مختلف الشيعة»

مصطفى باينده

يعد كتاب «مختلف الشيعة» من الآثار الفقهية الشيعية القيّمة، وواحداً من أهم مصنفات العلامة الحلي (ره). وقد صدر الكتاب مصححاً في الآونة الأخيرة من قبل مؤسسة النشر التابعة لجماعة المدرسين في الحوزة العلمية بقم المقدسة. ومكتب الاعلام الاسلامي في الحوزة العلمية بقم المقدسة أيضاً.

وعنى صاحب المقال الى اجراء مقارنة بين التصحيحين مشيراً الى مواطن الضعف، وعبر عملية نقد و تدقيق توصل صاحب المقال الى ان طبعة مكتب الاعلام الاسلامي كانت أدق وأقوم.

شعراء الصعاليك في الادب العربي

علي رضا ذكاوتي قراگزلو

الصعاليك تيار مهم في المجتمع الجاهلي، كانت لهم خصائصهم الخاصة وثقافتهم وادبهم. وقد تجسدت طريقة معيشتهم في اشعارهم وقصائدهم ومن خلال ذلك يتسنى لنا التعرف على صورة من حياة العصر الجاهلي والاطلاع عليها. ويعنى كاتب المقال بالالتفات الى هذه الحركة وهذا التيار الادبي ويجسد طريقة عيش الصعاليك و اخلاقياتهم، عبر نظرة فاحصة دقيقة والاستشهاد بعدد من التقارير التي خاضت في هذا الموضوع.

ضرورة الفهم والامام في عملية النقد

محمد اسفنديباري

يجب ان يقوم نقد الافكار على اساس من الفهم الدقيق كأولوية ثابتة، وبدون ذلك فإن عملية النقد تغدو غير صائبة ولا تؤدى الغرض المطلوب منها. وقد تطرق صاحب المقال الى كيفية استيعاب الافكار والرؤى أولاً ثم القيام بنقدها ثانياً، ثم عنى بالحديث عن آفات النقد - ورفض افكار الاخرين - الخالي من الدقة والموضوعية، ثم أشار الى ضرورة اغناء بحوث النقد بأرائه نماذج تجعله بحثاً عينياً وواضحاً أكثر فأكثر.

احدى طرق الرواية لاهل السنّة عن الامام الرضا (ع)

يوسف محسن الاردبيلي

ان للتبادل العلمي بين علماء الفرق والمذاهب الاسلامية، ماضيه العتيق، فقد كان ديدن علماء المذاهب الاسلامية التزاور فيما بينهم والاستفادة المتبادلة من علوم بعضهم البعض الآخر. وكان المحدثون من مختلف الفرق يتبادلون الاجازة في الرواية. وكانت هذه واحدة من اهم سبل التفاهم بين الشيعة و السنّة والتقريب بين المذاهب على الدوام، وتطالعون في هذه المقالة اجازة الرواية التي منحها كبير علماء اهل السنّة محمود الالوسي لكبير علماء الشيعة ابو عبدالله الزنجاني، مع مقدمة تعرف بشخصية الميرزا ابو عبدالله الزنجاني، والملفت للنظر في هذه المقالة ان سلسلة سند هذه الاجازة يرجع الى الامام الرضا (ع).

بحار الأنوار في دائرة المعارف الشيعية

احمد العابدي

يعد كتاب بحار الأنوار مجموعة كبيرة لانظير لها، تضم اعداداً كبيرة من الاحاديث المشروحة والموضحة للغاية.

في مرآة كتاب تميم امل الأمل

رسول جعفران

تضم كتب التراجم في طياتها - واطرافها - الى التراجم والسير والحوادث التي مرت على المترجم لهم فيها - احياناً تقارير شافية ووافية عن الاوضاع الاجتماعية والثقافية والسياسية لمرحلة من التاريخ . وكتاب «امل الأمل» يعد واحداً من كتب التراجم المهمة الذي ضم الملاحق والتعليق الكثيرة، ومن ادقها كتاب «تميم امل الأمل» .

وفي هذه المقالة يعنى صاحبها وعبر نظرة ثاقبة للخوض في هذا الكتاب وينقل لنا جوانب من الحياة الثقافية والاجتماعية والسياسية في القرن الثاني عشر الهجري، وتتطرق المقالة أيضاً الى العلوم الاسلامية والاتجاهات الفكرية المنحرفة للعلماء والسلاطين، وداوين العلماء، وعلماء المدن المختلفة و ...

نظرة على كتاب «الاصطلاحات الدخيلة في القرآن الكريم»

محمد هادي المؤذن الجامي

يعد كتاب «الاصطلاحات الدخيلة في القرآن الكريم» واحداً من الآثار المهمة التي خلفها المستشرقون، فمع كل الاخطاء والضعف الذي تميز به الكتاب، ضم معلومات قيمة ومطالب شيقة .

وعنى صاحب المقال الى تقييم دقيق للكتاب وبرز أهم نقاطه . ونقد لاحقاً عدداً من موضوعاته وأشار الى نقاط الضعف فيه .

يذكر اننا كنا قد نشرنا في العدد ٢٣ من المجلة مقالاً حول نقد هذا الكتاب . تضمن الإشارة الى بعض الموارد والاشكالات الواردة على الكتاب .

مقولة في جامع المقاصد

تعنى المقالة بترجمة مؤلف جامع المقاصد، والتعريف بكتابه ومنهجية في التأليف، والنسخ الخطية الواردة في الكتاب والتصحيح الاخير الذي جرى عليه .

وقفه عند نقد كتاب «المحور الثالث في ثورة

المشروطه (الدستور) في ايران»

تعد المقالة رداً من مؤلف الكتاب على الناقد، يذكر

اننا كنا قد نشرنا في عدد سابق من المجلة نقداً على الكتاب المذكور، وقد بحث لنا مؤلف الكتاب بدراسة تطرقت الى النقد الوارد على تأليفه، اشارت الى الاشكالات الواردة في النقد .

التعريف بمجمع اللغة العربية في دمشق

الملحقية الثقافية الايرانية - دمشق

تعرف المقالة بمجمع اللغة العربية في دمشق وبرامجه واهدافه منذ التأسيس وكيفية ادارة الاقسام المختلفة فيه وكذا مكتبته، وتستطرد المقالة فتعرف باعضاء المجمع البارزين .

على اعتبار التحقيق والنشر

ثم في هذا الركن، الحديث عن اربعة من مشاريع التحقيق والابحاث، فتم أولاً التعريف بتصحيح تذكرة الحزين ثم سرد تقرير عن تصحيح الرسائل العرفانية والفلسفية لمحمد دهدار ثانياً . ثم الحديث عن مشروع «الاحاديث الغيبية» المهمة ثالثاً، ثم واجبات الادعاء العام رابعاً .

الجديد في التأليف والنشر

في هذه الزاوية نعنى بالتعريف بالكتب والمقالات التحقيقية حديثة الصدور تحت طائلة العناوين الثلاثة التالية، وهي التعريف الاجمالي والتقرير والمقالات التحقيقية، وقد تم في جانب التعريف الاجمالي الحديث عن الكتب التالية: تذكرة الفقهاء والاشارات وتفسير زيد الشهيد و «التعرف على منهجية التفاسير الموضوعية» وصيغ العقود و ...

بيبلوغرافيا الحكيم جلوه

غلام رضا گلي زواره

يعد ابوالحسن الطباطبائي المشهور ب«الحكيم جلوه» من كبار فلاسفة الشيعة، الذين لم تسلب عليهم الاضواء كثيراً . وتعنى المقالة بالخوض في حياة الحكيم والتطرق الى بيبليوغرافيا مؤلفاته بدقة . وتعد هذه المقالة الاولى من حيث دقة التعريف بمؤلفات الحكيم جلوه . حيث اشارت في مجموعها الى ٢٥ مؤلفاً من مؤلفاته .

By Rasul Jafariyan

Biographies, apart from providing an account of the life and event of the time of the biographees, also present a vivid picture of the social, cultural and political conditions of that period of history. The book 'Amal al - aamil' is one of the important biographaphical works to which many glossaries and notes have been appended, the most comprehensive being 'Tatnim Amal al - aamil'.

The author of this article has with great acumen shed light upon some facets of the cultural, social and political life of the 12th century. The issues dealt in this article include, the various extant Islamic sciences, the prevailing deviant currents of thought, scholars and kings, official status of the scholars, the scholars of different cities, ...

A Review of the Book 'Wazheha -e-dakhil dar Quran -e- Majid'

By Mohammad Hadi Muazzin Jami

'Wazheha -e- dakhil dar Quran -e- Majid' is one of the important works done by orientalist, and despite its discrepancies and weaknesses it contains useful information which makes good reading.

The author of this article conducts a detailed analysis of this book and highlights its importance; he also critically reviews it and points out its weaknesses.

Earlier we had published a critical review of this book in issue no. 23; this article takes note of that review as well.

An Introduction of Jami al - maqasid

The present article introduces the book Jami al - maqasid by initially providing a lifesketch of its author. His methodology, the various manuscripts of the book and the latest edition of the book have also been discussed.

A Glance at the Critical Review of the Book 'Khatt -e- Suwwum dar Inqilab -e- Mashrutiat -e- Iran'

This article is the reply of the author of the above mentioned book given to its reviewer. Earlier this magazine had published this review, and now the author of the book critically analyses the review

and points out some of its discrepancies.

An Introduction of the Majma Lughat al - Arabiyyah, Damascus

By: The Cultural Advisor of Iran, Damascus

In this article the Majma Lughat al - Arabiyyah based in Damascus has been introduced and its activities and objectives have been identified. At the beginning the organisational set - up of the Majma with its various departments and library is dealt with. Later the eminent personalities of this Majma have been introduced.

On the Threshold of Research and publication:

In this part four research projects have been discussed. Initially a report on the editing of Tadhkirat al - hazin has been provided. After this report, the gnostic and philosophical articles of Mohamad Dehdar, the important plan concerning 'al - Ahadith al - ghabiyah, and the issue 'the Duties of the Attorney' have been discussed.

Works Recently Written and Published:

Under this title, books and research papers published recently have been introduced under the following three headings: Summary introductions, reports and research articles. Under the caption 'summary introductions' the following books have been discussed: Tadhkirat al - fuqaha, al - Isharat, Tafsir -e- Zayd al - Shahid, Rawish shinasi -e- tafasir -e- mawzuiy, Siyagh al - Uqud, ets ...

Bibliography of Hakim Jalweh's Works By Ghulam Reza Guli Zawareh

Sayyid Abul Hasan Tabatabai, popularly known as Hakim Jalweh, is one of the great Shii philosophers whose personality has not been duly recognised. This article, along with a glance at the life of Hakim Jalweh, provides an accurate bibliography of his works. This is the first article which has meticulously identified and introduced the writings of Hakim Jalweh. Altogether 25 works have been discussed in this article.

IN THE NAME OF ALLAH

To Understand and Refute

By Mohammad Isfandyari

The criticism and rejection of ideas should be based upon their accurate understanding. Without a proper understanding of the viewpoints it is incorrect to start writing a critique.

In this article the author has tried to explain the method of assimilating ideas and then analysing them critically. He also points out the ill-effects of criticising without properly understanding the ideas and gives examples of such critiques to highlight the issue.

One of the chains of Narrators of tradition of Ahl al - sunnah which Includes Imam Reza (A)

By Yousuf Muhsin Ardabili

Scholarly parleys between the ulama of various Islamic schools has a long history. Islamic scholars used to visit each other, thus benefiting mutually from each others knowledge.

The traditionists (muhaddithin) used to grant permission of narrating traditions to each other. This is one of most important ways of developing mutual understanding and bringing the Islamic schools nearer. In this article, the text of the permission (ijazah) of narrating traditions given by the great Sunni scholar Mahmud Aalusi to the great Shiah scholar Abu Abdullah Zanjani has been provided along with an introduction about Mirza Abu Abdullah Zanjani. The noteworthy aspect is that this 'ijazah' reaches back to Hazrat Imam Reza (A).

Bihar al - Anwar in the Dairat al - Maarif (encyclopaedia) of Tashayyo

By Ahmad Abidi

Bihar al - Anwar is a great and unique compilation of a large mass of tradition and includes their

detailed commentary.

In the Dairat al - Maarif -e-Tashayyo, which is a praiseworthy effort aimed at presenting the Shiah heritage, an entry by the name Bihar al - Anwar is found. This article is a review of that entry. The article discusses bibliographies, contents of books, the format of Bihar al - Anwar, and the manner of its compilation.

A critique of the Editing of Mukhtalaf al - Shiah

By Mustafa Payandeh

Mukhtalaf al - Shiah of Allamah Hilli is one of the important works of Shii fiqh. This work has been recently separately edited and published by two publishers: the edition of Intisharat of Jame -e-Mudarrisin and the edition of Daftar -e- Tablighat -e- Islami of Hawza Ilmiyeh Qom. The author of this article has compared both editions and pointed out their discrepancies. He, after a critical analysis, has reached the conclusion that the Daftar -e- Tablighat edition is more accurate.

Saluk Poets in Arabic literature

By Ali Reza Zakawati Qaraguzulu

The Salukan represented a powerful movement in the pagan society and had their own peculiar way of life with its distinct customs and culture. Their way of life is reflected in their poems and folklore and from it a picture of pagan life can be derived. The author of this article provides a report of this cultural movement and gives an account of the life and ethics of the Salukan people based upon a detailed study of some researches conducted in this field.

In the Mirror of the Book Tatmim Amal al - aamil